

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІТОЦЕНОЛОГІЯ» Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 205 «Лісове господарство» Освітня програма «Лісове господарство»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми: обов'язковий	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	2
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Левандовська Світлана Миколаївна Посада: доцент кафедри лісового господарства Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат біологічних наук Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: svtmzel@gmail.com Зв'язок з викладачем: +380974716461
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 32 години (лекції – 16, практичні заняття – 16), самостійна робота студентів – 88 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Вибірковий освітній компонент «Фітоценологія» базується на знаннях, отриманих здобувачами під час освоєння навчальних дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Фітоценологія» є ознайомлення здобувачів освіти із закономірностями організації фітоценозів та факторами, що впливають на їх організацію, ознаками фітоценозів та їх динамікою, основними підходами до класифікації рослинності.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання — формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , <i>Google Meet</i> , мобільних додатків.

<p>Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати практичні проблеми і складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового господарства.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ПРН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.</p> <p>ПРН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.</p> <p>ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Фітоценоз, його властивості, структура, зміни</i></p> <p>Тема 1.1. Основи фітоценології. Фітоценоз та його властивості (10 год).</p> <p>Тема 1.2. Просторова структура фітоценозу. Конституційна структура фітоценозу (15 год).</p> <p>Тема 1.3. Методи визначення видового різноманіття та насиченості фітоценозів (20 год).</p> <p>Тема 1.4. Динаміка ознак фітоценозів. Добові, сезонні та річні зміни фітоценозів. Незворотні зміни фітоценозів (15 год).</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Рослинні угруповання. Охорона фітоценозів.</i></p> <p>Тема 2.1. Класифікація рослинних угруповань фітоценозів. Основні підходи до принципів та методології класифікації рослинності. Класифікація різних типів рослинності (20 год).</p> <p>Тема 2.2. Відношення рослинних угруповань до дії факторів середовища (15 год).</p> <p>Тема 2.3. Популяція та ценопопуляція. Структура і динаміка ценопопуляцій. Ценопопуляції як структурні компоненти фітоценозів. Ценопопуляційний аналіз (15 год).</p> <p>Тема 2.4. Зелена книга України. Охорона фітоценозів (10 год).</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; практичні та науково-дослідні завдання індивідуальні або в групах; доповіді; презентації; есе.</p>
<p>Політика курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять — відповідно до

	<p>графіку консультацій викладача.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (70 %), підсумковий контроль (30 %). • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/polog_poruah_perezaruh_osvit_component.pdf.
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Абдулоєва О.С., Соломаха В.А. Фітоценологія. – Київ: Фітосоціоцентр. 2011. 450 с. 2. Фельбаба-Клушина Л.М., Комендар В.І. Фітоценологія з основами синфітосозології: навчальний посібник. Ужгород: Ужгород. ун-т. 2001. 212 с. 3. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Лісостепу України. Біла Церква: “Білоцерківдрук”, 2013. 651 с. 4. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Степу України. Біла Церква: ТОВ “Білоцерківдрук”, 2015. 527 с. 5. Якубенко Б.Є., Попович С. Ю., Устименко П.М., Дубина Д.В., Чурилов А.М. Геоботаніка: методичні аспекти досліджень. Навчальний посібник. К.: Ліра. 2018. 316 с. 6. Якубенко Б. Є., Попович С. Ю., Григорюк І. П., Устименко П. М. Геоботаніка: тлумачний словник. Навч. посіб. 3-тє вид. виправ. і перероб. (перевидання). Київ : Видавництво Ліра-К. 2022. 484 с. <p style="text-align: center;"><u>Додаткова література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Злобін Ю.А., Скляр В.Г., Клименко Г.О. Біологія та екологія фітопопуляцій. Університетська книга. 2023. 512с. 2. Зелена книга України / під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я.П. Дідуха. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с. 3. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_129#Text 4. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 442 с. 5. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / Укладачі: Т.Л. Андрієнко, М.М. Перегрим. Київ: Альтерпрес, 2012. 148 с. 6. Пахомов, О. Є., Петрушевський, В. Б. Просторова організація біогеоценозів (частина 2). Навчально-методичний посібник для самостійної роботи, – Дніпро: типографія «АРБУЗ», 2021. – 34 с. 7. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П.

Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.

8. Якубенко Б. Є., Бережнюк М., Чурилов А.М., Сендзюк Р.І. Грунтознавство з основами геоботаніки. Навчальний посібник. Ліра-К. 2017. 612 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki> – Оселища Резолюції 4 Бернської конвенції, для яких Україна створює мережу Емеральд (Смарагдову мережу).
2. <http://nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського
3. <https://redbook-ua.org/>– Червона книга України